

Hindi Urdu for Health

The Practice of Medicine in Hindi and Urdu

repositories.lib.utexas.edu/handle/2152/64261

Hindi Urdu Flagship | South Asia Institute | Department of Asian Studies | The University of Texas at Austin

Ayurvedic Use

After the herbal medication has been prepared it can be used in many different ways. It can be used after boiling into a brew or as a powder after the herbal element has been reduced to an ash. It can also be used by leaching out salts from the herb. Salts thus produced from many different herbs can also be combined into a single medicine for specific kinds of ailments. The prescriptive use of these medications is often harmonized by the Ayurvedic doctor according to the age, diet and lifestyle of the patient. Video clips in this section show interviews on how different Ayurvedic doctors think about the use they put these medicines to.

PREFERENCE FOR AYURVEDA - PART 1

Video URI: hdl.handle.net/2152/65532

Contents:

Hindi Transcription	2
Hindi Vocabulary	3
Hindi Questions	4
Urdu Transcription.....	5
Urdu Vocabulary	6
Urdu Questions	7

Hindi Transcription

बाबा बैठिये-बैठिये, एक मिनट बैठिये...

अ... अपना नाम बतायें... बतायें आप कहां

लीलाधर...

आप कहां से आये हैं?

मैं ये घोड़ेवाली गली में रहता हूँ...

अच्छा...

..... तो पैसे नहीं लेते ना आप?

सवाल मैं फिर कर रहा हूँ, नाम क्या है आपका पूरा?

लीलाधर...

एक मिनट, एक मिनट... सवाल पूरा करने दीजिये... नाम क्या है आपका और कहां से आये हैं? नाम बतायें पहले...

लीलाधर...

और आये कहां से हैं?

घोड़ेवाली गली... ये कटरा बन रहा है पीछे...

तकलीफ क्या हो गई आपको?

खांसी आती है, सांस फूलता है...

कब से है ये आपको?

ये कोई डेढ़ साल हो गया...

अच्छा... पहले भी कोई तकलीफ थी आपको?

पहले बिल्कुल ठीक था बिल्कुल...

ज़िंदगी में कभी कोई तकलीफ नहीं हुई?

नहीं, कोई तकलीफ नहीं हुई आज तक... टी.बी. हुई थी आज से तकरीबन पचपन साल पहले, पचास साल पहले... पर ठीक हो गया था बिल्कुल...

इलाज जो आप कराते हो अपना...

जी...

ये देसी दवाई का करते हो, आयुर्वेद का करते हो या अंग्रेजी दवाई का करते हो?

ऐसा है, अंग्रेजी दवाई का करते हैं अब तो... तो देसी दवाई तो, मैंने करा था तिबिया कॉलेज से, मेरे को कोई फायदा नहीं हुआ उससे, मतलब... फिर मैं जोशी रोड़ गया... अर, जोशी रोड़ ने कहा, उन्होंने कहा, बाबा तुम्हें जो है बचपन, ये पाईप लेनी पड़ेंगी... वैसे तो मैं लेडी हार्डिंग में गया, सब जगह गया, आई समझ मैं, बाकी फिर मजबूरन, फिर इन्होंने ही मेरे को पम्प दिया, मतलब, लगाने के लिये... बाबा पम्प लगाओ अब... दवाई भी देते हैं, पम्प भी देते हैं... बस, अब जोशी रोड़ का ईलाज है मेरे को तो...

अभी आप आयुर्वेद में आये हो...

अभी इसमें आया हूं मैं, क्योंकि पम्प लेता हूं खाली बस अब... तो मैंने कहा मैं यहां का भी करके देख लूं कोई, घायद मेरे को कोई हो जाये, अच्छी चीज तो... इसलिये मैं यहां आया था मैंने... मेरे तो पड़ौस में है, सब चीज है, मतलब, आई समझ मैं... और मैं रिश्तेदार को ही पड़ौस में ही लेकर आया, समझे... दिखाने को...

मेहरबानी...

Hindi Vocabulary

Tell your name, what is your name	अपना नाम बतायें
Where have you come from	आप कहां से आये हैं
What is troubling you	तकलीफ क्या हो गई आपको
There is coughing	खांसी आती है
Breath is short	सांस फूलता है
Since when	कब से है
Even before there was a problem	पहले भी कोई तकलीफ थी
Before was quite well	पहले बिल्कुल ठीक था
Never had a problem in (my) life	जिंदगी में कभी कोई तकलीफ नहीं हुई
No problem to date	कोई तकलीफ नहीं हुई आज तक
Had tuberculosis	टी.बी. हुई थी
Almost	तकरीबन

Cure, remedy, treatment	इलाज
South Asian/traditional medicine	देसी दवाई
Ayurveda	आयुर्वेद का
English medicine	अंग्रेजी दवाई का
Advantage, benefit, gain, profit, use	फायदा
Without options	मजबूरन
Grace	मेहरबानी

Hindi Questions

लीलाधर जी को क्या बीमारी है?

- 1 बुखार रहता है
- 2 दिल के मरीज़ हैं
- 3 सांस फूलती है*
- 4 पेट खराब रहता है

क्या बाबा अपनी सेहत का ध्यान रखते हैं?

- 1 हमेशा ध्यान रखते हैं
- 2 बिल्कुल नहीं देते हैं
- 3 कभी कभी ध्यान देते हैं*
- 4 जब डॉक्टर के यहाँ जाना होता है तब दवा लेते हैं

Urdu Transcription

آپ اپنا نام بتائیں۔۔۔ بتائیں آپ کہاں سے۔۔۔
لیلا دھر۔۔۔

آپ کہاں سے آئے ہیں؟
میں یہ گھوڑے والی گلی میں رہتا ہوں۔۔۔
اچھا۔۔۔

۔۔۔ تو پیسے نہیں لیتے نہ آپ؟
سوال میں پھر کر رہا ہوں، نام کیا ہے آپ کا پورا؟
لیلا دھر۔۔۔

ایک منٹ، ایک منٹ۔۔۔ سوال پورا کرنے دیجئیے۔۔۔ نام کیا ہے آپ کا اور کہاں سے آئے ہیں؟ نام بتائیں پہلے۔۔۔
لیلا دھر۔۔۔

اور آئے کہاں سے ہیں؟
گھوڑے والی گلی۔۔۔ یہ کٹرا بن رہا ہے پیچھے۔۔۔
تکلیف کیا ہو گئی آپ کو؟
کھانسی آتی ہے۔۔۔ سانس پھولتا ہے۔۔۔
کب سے ہے یہ آپ کو؟
یہ کوئی ڈیڑھ سال ہو گیا۔۔۔

اچھا۔۔۔ پہلے بھی کوئی تکلیف تھی آپ کو؟
پہلے بالکل ٹھیک تھا میں بالکل۔۔۔

زندگی میں کبھی کوئی تکلیف نہیں ہوئی؟

نہیں، کوئی تکلیف نہیں ہوئی آج تک۔۔۔ ٹی۔ بی۔ ہوئی تھی کبھی آج سے تقریباً پچپن سال پہلے، پچاس سال پہلے۔۔۔ پر ٹھیک ہو گیا تھا بالکل۔۔۔

علاج جو آپ کراتے ہو اپنا۔۔۔

جی۔۔۔

یہ دیسی دوائی کا کرتے ہو، آبروید کا کرتے ہو یا انگریزی دوائی کا کرتے ہو؟

ایسا ہی، انگریزی دوائی کا کرتے ہیں اب تو۔۔۔ تو دیسی دوائی تو، میں نے کرا تھا طبیبہ کالج سے، میرے کو کوئی فائدہ نہیں ہوا اس سے، مطلب۔۔۔ پھر میں جوشی روڈ گیا۔۔۔ ار، جوشی روڑ نے کہا انہوں نے کہا، بابا تمہیں جو ہے بچپن، یہ پائپ لینی پڑیگی۔۔۔ ویسے تو میں لیڈی ہارڈنگ میں گیا، سب جگہ گیا، اُنی سمجھ میں، باقی پھر مجبوراً، پھر انہوں نے ہی میرے کو پمپ دیا، مطلب، لگانے کے لئے۔۔۔ بابا پمپ لگاؤ اب۔۔۔ دوائی بھی دیتے ہیں، پمپ بھی دیتے ہیں۔۔۔ بس، اب جوشی روڑ کا علاج ہے میرا بس اب۔۔۔

ابھی آپ آبروید میں آئے ہو۔۔۔

ابھی اس میں آیا ہوں میں، کیونکہ پمپ لیتا ہوں خالی بس اب۔۔۔ تو میں نے کہا میں یہاں کا بھی کر کے دیکھ لوں کوئی، دھیاید میرے کو کوئی ہو جائے، اچھی چیز تو۔۔۔ اس لئے میں یہاں آیا تھا میں نے۔۔۔ میرے تو پڑوس میں ہے، سب چیز ہے، مطلب، اُنی سمجھ میں۔۔۔ اور میں رشتیدار کو ہی پڑوس میں ہی لے کر آیا، سمجھے۔۔۔ دکھانے کو۔۔۔

مہربانی۔۔۔

Urdu Vocabulary

Tell your name, what is your name	اپنا نام بتائیں
Where have you come from	آپ کہاں سے آئے ہیں
What is troubling you	تکلیف کیا ہو گئی آپ کو
There is coughing	کھانسی آتی ہے
Breath is short	سانس پھولتا ہے
Since when	کب سے ہے
Even before there was a problem	پہلے بھی کوئی تکلیف تھی
Before was quite well	پہلے بالکل ٹھیک تھا
Never had a problem in (my) life	زندگی میں کبھی کوئی تکلیف نہیں ہوئی
No problem to date	کوئی تکلیف نہیں ہوئی آج تک
Had tuberculosis	ٹی۔بی۔ ہوئی تھی
Almost	تقریباً
Cure, remedy, treatment	علاج
South Asian/traditional medicine	دیسی دوائی

Ayurveda	آیرویدا کی
English medicine	انگریزی دوائی کا
Advantage, benefit, gain, profit, use	فائدہ
Without options	مجبوراً
Grace	محرسانی

Urdu Questions

لیادھر جی کو کیا بیماری ہے؟

- 1 بخار رہتا ہے
- 2 دل کے مریض ہیں
- 3 سانس پھولتی ہے
- 4 پیٹ خراب رہتا ہے

کیا بابا اپنی صحت کا دھیان رکھتے ہیں؟

- 1 ہمیشہ دھیان رکھتے ہیں
- 2 بالکل بھی نہیں رکھتے ہیں
- 3 کبھی کبھی دھیان دیتے ہیں
- 4 جب ڈاکٹر کے پاس جانا ہوتا ہے تب دوا لیتے ہیں